

Skiepai

18 mėnesių amžiaus
vaikams

DTaP/IPV/Hib/HepB vakcina (šešiavalentė)

Jūsų kūdikis turėjo būti paskiepytas DTaP/IPV/Hib/HepB vakcina, kai jam buvo 8, 12 ir 16 savaičių.

Šešiavalentė vakcina apsaugo nuo 6 ligų:

- difterijos
- stabligės
- kokliušo
- poliomielite
- b tipo Haemophilus influenzae (Hib)
- hepatito B

Jūsų vaikui ketvirtoji šešiavalentės vakcinos dozė turėtų būti skiriama 18 mėnesių amžiaus (kartu su antrąja MMRV doze).

Tai padės pratęsti apsaugą nuo šių ligų iki kitos vakcinacijos dozės, kuri bus skiriama maždaug 3 metų ir 4 mėnesių amžiaus.

DTaP/IPV/Hib/HepB (šešiavalentės) vakcinų veiksmingumas

Tyrimai rodo, kad šešiavalentė vakcina labai veiksmingai apsaugo kūdikį nuo šių šešių pavojingų ligų.

Norint pratęsti apsaugą iki pilnametystės, reikės papildomų dozių. 3 metų ir 4 mėnesių amžiaus skiriama keturvalentė vakcina padės pratęsti apsaugą nuo stabligės, difterijos, poliomielite ir kokliušo visais mokykliniais metais. 14 metų amžiaus skiriama vakcina padės apsaugoti nuo difterijos, stabligės ir poliomielite jau suaugus.

Difterija

Difterija yra pavojinga liga, kuri paprastai prasideda gerklės skausmu ir gali greitai sukelti kvėpavimo sutrikimus. Ji gali pažeisti širdį ir nervų sistemą, o sunkiais atvejais gali būti mirtina. Prieš įvedant difterijos vakciną, Šiaurės Airijoje kasmet buvo registruojama iki 1500 difterijos atvejų.

Stabligė

Stabligė – tai nervų sistemą pažeidžianti liga, kuri gali sukelti raumenų spazmus, kvėpavimo sutrikimus ir net mirtį. Ji išsivysto, kai dirvožemyje ir trąšose esantys mikrobai patenka į organizmą per atviras žaizdas ar nudegimus. Stablige negalima užsikrėsti nuo kito žmogaus.

Kokliušas

Kokliušas – tai liga, sukelianti ilgus, varginančius kosulio priepuolius ir dusulio epizodus, dėl kurių gali būti sunku kvėpuoti. Liga gali tęstis iki 10 savaičių. Didžiausias pavojus susirgti kokliušu kyla kūdikiams iki 1 metų amžiaus. Tokiems kūdikiams ši liga yra labai pavojinga ir gali būti net mirtina. Vyresniems vaikams ji paprastai nėra tokia pavojinga.

2024 m. Šiaurės Airijoje buvo užregistruota daugiau nei 3000 kokliušo atvejų. Pastarasis susirgimų skaičiaus padidėjimas rodo, kad labai svarbu paskiepyti vaiką visomis reikiamomis vakcinomis.

Poliomielitas

Poliomielitas – tai virusas, kuris pažeidžia nervų sistemą ir gali paralyžuoti raumenis. Jei poliomielitas pažeidžia krūtinės raumenis arba smegenis, jis gali baigtis mirtimi.

Prieš pradėdant skiepyti nuo poliomielito, Šiaurės Airijoje kasmet buvo užregistruojama apie 1500 poliomielito sukeltų paralyžiaus atvejų.

Hib

Hib – tai infekcija, kurią sukelia b tipo Haemophilus influenzae bakterijos. Ji gali sukelti keletą sunkių ligų, tokių kaip kraujo užkrėtimas (septicemija),

plaučių uždegimas ir meningitas. Hib vakcina apsaugo jūsų kūdikį tik nuo b tipo Haemophilus influenzae bakterijų sukeltos meningito. Nuo kitų meningito sukėlėjų ji neapsaugo.

Jei Hib sukeltos ligos laiku negydomos, jos gali baigtis mirtimi. Prieš įvedant Hib vakciną, kasmet buvo registruojama apie 800 Hib atvejų tarp mažų vaikų. Nuo tada, kai vakcina buvo pradėta naudoti, Hib atvejų skaičius tarp vaikų iki 5 metų sumažėjo 99%.

Hepatitis B

Hepatitis B – tai kepenų infekcija, kurią sukelia hepatito B virusas. Vaikams ši infekcija gali išlikti daugelį metų ir kartais sukelti rimtų komplikacijų, pavyzdžiui, kepenų randėjimą (cirozę) arba kepenų vėžį.

Nors Jungtinėje Karalystėje hepatito B virusu užsikrėtusių vaikų skaičius yra nedidelis, ši vakcina nuo 1980-ųjų buvo siūloma didesnės rizikos vaikams. 2017 metais hepatito B vakcina buvo įtraukta į įprastą skiepų programą, kad visi vaikai galėtų gauti apsaugą nuo šio viruso.

Keturių šešiavalentės vakcinės dozių suteikiama apsauga nuo hepatito B infekcijos yra ilgalaikė, tačiau ji neapsaugo nuo kitų hepatito formų.

Kaip skiriama vakcina?

Vakcina suleidžiama į vaiko šlaunies arba žasto raumenis.

Po skiepavimo šešiavalente vakcina

Jūsų vaikui gali pasireikšti lengvi šalutiniai poveikiai, įskaitant:

- paraudimą, patinimą ar jautrumą injekcijos vietoje
- blogą savijautą apie 48 valandas po skiepo
- lengvą karščiavimą
- nedidelį guzelį injekcijos vietoje; jis gali išlikti keletą savaičių, bet vėliau pamažu išnyks

Jei pastebite kitokią reakciją į šešiavalentę vakciną ir dėl to nerimaujate, kreipkitės į savo gydytoją, slaugytoją arba vizituojantį sveikatos priežiūros specialistą.

MMRV vakcina

Jei jūsų vaikas (gimęs 2025 m. sausio 1 d. ar vėliau) skiepiamas pagal dabartinį skiepų kalendorių, pirmoji MMRV vakcinės dozė jam turėtų būti suleista iškart po pirmojo gimtadienio – tuo pačiu metu kaip MenB ir PCV vakcinės. Antroji (ir paskutinė) dozė skiriama kartu su šešiavalente vakcina, sulaukus 18 mėnesių.

MMRV apsaugo jūsų vaiką nuo tymų, kiaulytės, raudonukės (vokiškų tymų) ir vėjaraupių. Vėjaraupius sukelia varicella virusas.

Jei jūsų vaikas gimė **tarp 2024 m. liepos 1 d. ir 2024 m. gruodžio 31 d.** ir sulaukęs vienerių metų buvo paskiepytas MMR vakcina, MMRV vakcina jam bus pasiūlyta 18 mėnesių ir 3 metų 4 mėnesių amžiaus vizitų metu.

Taip bus užtikrinta geresnė apsauga nuo vėjaraupių. 3 MMR vakcinės dozės nekelia jokio pavojaus.

MMRV vakcinės rūšys

MMRV vakcinės sudėtyje yra susilpnintų gyvų tymų, kiaulytės, raudonukės ir vėjaraupių virusų. Kadangi virusai yra susilpninti, šia vakcina paskiepyti žmonės negali užkrėsti kitų žmonių.

Šiaurės Airijoje naudojamos 2 MMRV vakcinės. Abi vakcinės yra labai veiksmingos. Vienos iš vakcinų sudėtyje yra kiaulienos želatinos (iš kiaulių gaunamos želatinos). Jei norite, kad jūsų vaikas būtų paskiepytas vakcina, kurios sudėtyje nėra kiaulienos želatinos, kreipkitės į savo gydytoją arba slaugytoją.

Kaip skiriama vakcina?

Vakcina suleidžiama į vaiko šlaunies arba žasto raumenis.

Vakcinės veiksmingumas

1988 m. pradėjus skiepyti MMR vakcina, tymų, kiaulytės ir raudonukės susirgimų skaičius smarkiai sumažėjo. Tikimasi, kad įtraukus vėjaraupių komponentą, gerokai sumažės vėjaraupių atvejų. Ši programa padės sumažinti sunkių vėjaraupių atvejų, jų komplikacijų ir hospitalizacijų skaičių.

Tymai

Tymai yra labai užkrečiamo viruso sukeliama liga. Beveik visi ja užsikrėtę žmonės susiduria su aukšta temperatūra, bėrimu ir jaučiasi labai prastai. Vaikams dažnai tenka apie 5 dienas gulėti lovoje, o į mokyklą jie negali eiti maždaug 10 dienų. Suaugusieji paprastai serga dar ilgiau.

Neįmanoma numatyti, kas sirgs sunkiausiai. Maždaug 1 iš 5 sergančiųjų tymais paguldomas į ligoninę. Galimos tymų komplikacijos: plaučių uždegimas, traukuliai, encefalitas (smegenų uždegimas), smegenų pažeidimas. Labai sunkiais atvejais susirgimas tymais gali baigtis mirtimi.

Prieš įvedant tymų vakciną 1968 m., epideminiais metais buvo registruojama apie 500 000 tymų atvejų ir 100 mirčių. 1987 m. (metais prieš įvedant MMR vakciną Jungtinėje Karalystėje) tymais užsikrėtė 86 000 vaikų, o 16 jų mirė.

Tymai yra viena iš labiausiai užkrečiamų ligų pasaulyje. Užsikrėtusio žmogaus kosulys ar čiaudulys gali išplatinti tymų virusą dideliame plote. Jei jūsų vaikas nėra apsaugotas, tikimybė užsikrėsti tymais yra itin didelė, jei priartėsite prie žmogaus, kuris serga arba kuriam tik prasideda tymai.

Kiaulytė

Kiaulytė yra viruso sukeliama liga, dėl kurios vaikas gali karščiuoti, jausti galvos skausmą ir patirti skausmingą liaukų patinimą veido, kaklo ar žandikaulio srityje. Liga gali sukelti nuolatinį kurtumą, virusinį meningitą (smegenų dangalų infekciją) ir encefalitą. Retais atvejais ji sukelia skausmingą sėklidžių patinimą berniukams ir kiaušidžių patinimą mergaitėms. Kiaulyte sergama apie 7–10 dienų.

Prieš pradėdant skiepyti MMR vakcina, Jungtinėje Karalystėje dėl kiaulytės į ligoninę kasmet patekdavo apie 1200 žmonių. Kiaulytė plinta tokiu pačiu būdu kaip ir tymai ir yra tokia pat užkrečiama kaip gripas.

Raudonukė

Raudonukę taip pat sukelia virusas. Vaikams liga paprastai būna lengvos formos ir gali praeiti nepastebėta. Ji sukelia trumpalaikį bėrimą, liaukų patinimą ir gerklės skausmą.

Jei nėščioji užsikrečia raudonuke, liga gali paveikti jos dar negimusį kūdikį ir sukelti rimtą regėjimo, klausos, širdies bei smegenų pažeidimą. Ši būklė vadinama įgimtu raudonukės sindromu. Jei infekcija pasireiškia per pirmuosius 3 nėštumo mėnesius, 9 iš 10 atvejų ji pažeidžia dar negimusį kūdikį.

Per penkerius metus iki MMR vakcinacijos įvedimo Jungtinėje Karalystėje kasmet gimdavo apie 43 kūdikiai, turintys įgimtą raudonukės sindromą.

Raudonukė plinta taip pat kaip tymai ir kiaulytė ir yra tokia pat užkrečiama kaip gripas.

Vėjaraupiai

Vėjaraupiai yra labai užkrečiama virusinė liga. Tai yra labai dažna liga, kuria dauguma vaikų susergera vaikystėje, nors pirmą kartą ja galima užsikrėsti bet kuriame amžiuje. Liga gali būti pavojingesnė suaugusiems, ypač nėščioms moterims, ir nusilpusią imuninę sistemą turintiems žmonėms. Liga plinta tiesioginio kontakto su užsikrėtusiu asmeniu metu arba netiesiogiai – oro lašeliniu būdu.

Dauguma vaikų paprastai susergera lengva vėjaraupių forma ir liga praeina be medikų pagalbos, nors dauguma vaikų keletą dienų jaučiasi prastai ir negali lankyti mokyklos ar darželio 5 ar daugiau dienų. Tėvams neretai tenka pasiimti laisvadienių, kad galėtų juos prižiūrėti.

Kai kuriems vaikams gali išsivystyti vėjaraupių komplikacijų, pavyzdžiui, odos pažeidimų bakterinė infekcija, o retais atvejais – encefalitas (smegenų uždegimas), pneumonitas (plaučių infekcija) ar insultas. Dėl šių komplikacijų gali prireikti gydymo ligoninėje, o labai retais atvejais jos gali baigtis mirtimi.

Po MMRV skiepo

MMRV sudėtyje yra 4 skirtingos vakcinos, skiriamos kaip vienas skiepas. Jos veikia skirtingu laiku. Praėjus maždaug 5–11 dienų po skiepijimo kai kuriems vaikams pakyla temperatūra, atsiranda į tymus panašūs bėrimas ir dingsta apetitas, nes pradeda veikti tymų vakcinos dalis.

Retais atvejais praėjus maždaug 3 savaitėms po skiepo, vaikui gali pasireikšti į kiaulytę panašūs simptomai (karščiavimas ir patinę limfmazgiai), kai pradeda veikti MMRV vakcinos kiaulytės komponentas.

Retais atvejis praėjus 6 savaitėms po skiepavimo gali atsirasti mažų, į mėlynę panašių dėmelių bėrimas, kurį dažniausiai sukelia tymų arba raudonukės vakcinos dalis. Jei taip nutiktų, kreipkitės į gydytoją.

Po skiepo injekcijos vietoje gali atsirasti lengvas į vėjaraupius panašus bėrimas, bet jis gali atsirasti ir kitoje kūno vietoje. Šio bėrimo gydyti nereikia ir jis išnyksta savaime. Jei vaikui atsiranda bėrimas, atsargumo sumetimais reikėtų vengti artimo kontakto su žmonėmis, kurie yra jautresni vėjaraupių infekcijai: silpnesnę imuninę sistemą turinčiais asmenimis, nėščiosiomis, kurios nėra sirgusios vėjaraupiais, ir naujagimiais, kurių mamos nėra sirgusios vėjaraupiais. Vis dėlto tikimybė, kad po MMRV vakcinos atsiradęs bėrimas perduos vėjaraupius kitam žmogui, yra labai maža.

Maždaug 1 iš 1000 vaikų gali patirti traukulius dėl aukštos temperatūros (žr. 18 psl., kaip malšinti karščiavimą). Nėra duomenų, kad tai sukeltų ilgalaikių pasekmių. Sergant tikraisiais tymais traukulių rizika yra apie penkis kartus didesnė (5 iš 1000).

Vakcinos taip pat gali sukelti alergines reakcijas. Tačiau jos pasitaiko labai retai – mažiau nei 1 iš milijono paskiepytų žmonių. Nors sunki alerginė (anafilaksinė) reakcija gali būti bauginanti, sveikatos priežiūros specialistai, atliekantys skiepimą, yra apmokyti ją atpažinti ir suvaldyti, o suteikus tinkamą pagalbą pasiekiamas greitas ir visiškas pasveikimas.

Retais atvejais po MMRV vakcinos vaikams gali išsivystyti encefalitas (smegenų uždegimas). Tačiau, jei neskiepytas vaikas susergera tymais, encefalito išsivystymo tikimybė yra daug didesnė.

Po antrosios dozės šalutiniai poveikiai pasireiškia dar rečiau ir būna lengvesni.

Skiepai yra geriausias būdas apsaugoti vaiką

Alergija kiaušiniams

MMRV vakcina galima skiepyti vaikus, kuriems buvo pasireiškusi sunki alergija (anafilaksinė reakcija) kiaušiniams. MMRV vakcina auginama viščiukų ląstelėse, o ne kiaušinio baltyme ar trynyje, todėl po skiepo sunkios reakcijos pasireiškia labai retai. Jei nerimaujate, pakalbėkite su savo gydytoju, slaugytoju ar vizituojančiu sveikatos priežiūros specialistu.

Nerimas dėl per didelės apkrovos vaiko imuninei sistemai

MMRV vakcinas skyrimas kartu su kitomis to paties amžiaus vaikams rekomenduojamomis vakcinomis neperkrauna jų imuninės sistemos.

Nuo pat gimimo kūdikių imuninė sistema apsaugo juos nuo aplinkoje esančių mikrobu. Be šios apsaugos kūdikiai negalėtų susidoroti su dešimtimis tūkstančių bakterijų ir virusų, kurie dengia jų odos, nosies, gerklės ir žarnyno paviršius. Ši apsauga veikia nuolat ir tęsiasi visą gyvenimą.

Teoriškai kūdikio imuninė sistema vienu metu galėtų veiksmingai sureaguoti į maždaug 10 000 vakcinų. Kūdikių imuninė sistema gali lengvai susidoroti su MMRV vakcina ir kitomis tuo pačiu metu skiriamomis svarbiomis vakcinomis.

Tėvai ir globėjai apie įtariamus vakcinų ir vaistų šalutinius poveikius gali pranešti per „Yellow Card“ programą.

SKENUOKITE
ŠĮ KODĄ

Tai galima padaryti apsilankius interneto svetainėje mhra.yellowcard.gov.uk arba paskambinus „Yellow Card“ telefonu **0800 731 6789**. Taip pat galite nuskaityti QR kodą arba atsisiųsti „Yellow Card“ programėlę.

Nerimas, kad vaikui bus labai nemalonu gauti dvi injekcijas

Jūsų vaikas gali keletą minučių verkti ir būti neramus, tačiau jį apkabinus, jis greitai nurims. Labai svarbu padėti stiprinti vaiko imunitetą.

Šalutiniai poveikiai

Kai kuriems vaikams po skiepo gali pasireikšti šalutiniai poveikiai. Tai gali būti:

- paraudimas, patinimas ar jautrumas injekcijos vietoje (pamažu praeis savaime)

- padidėjęs dirglumas ir prasta savijauta
- pakilusi temperatūra (karščiavimas)

Karščiavimas

Karščiavimas yra aukštesnė nei 37,5 °C temperatūra.

Mažiems vaikams karščiavimas pasireiškia gana dažnai, tačiau paprastai jis būna lengvas. Jei vaiko veidas yra karštas ir atrodo paraudęs, tikėtina, kad jis karščiuoja.

Termometru pamatuokite jo temperatūrą.

Karščiavimo gydymas ir prevencija

Pasirūpinkite, kad vaikas būtų vėsioje aplinkoje:

- per šiltai neaprenkite ar neapklokite
- duokite jam gerti daug vėsių gėrimų.

Skystas vaikiškas paracetamolis gali padėti sumažinti karščiavimą. Atidžiai perskaitykite ir laikykitės ant buteliuko pateiktų nurodymų. Jei reikia, po 4–6 valandų suduokite antrą dozę.

Atminkite, kad vaikams iki 16 metų amžiaus negalima duoti vaistų, kurių sudėtyje yra aspirino.

Kitos ligos ir alergijos

Astma, egzema, šienligė, maisto netoleravimas ar alergijos netrukdo jūsų vaikui gauti vakcinų, numatytų vaikų skiepijimo programoje. Jei kyla klausimų, kreipkitės į savo gydytoją, slaugytoją arba vizituojančią sveikatos priežiūros specialistą.

Priežastys, dėl kurių jūsų vaiko negalima skiepyti

Priežasčių, dėl kurių vaikų negalima skiepyti, yra labai nedaug. Vakcinas neturėtų būti skiriamos tik tiems vaikams, kurie yra patyrę patvirtintą anafilaksinę (sunkią alerginę) reakciją į ankstesnę tos pačios vakcinas dozę arba į kurią nors jos sudedamąją dalį. Difterijos, stabligės ir poliomiélito (DTP) vakcinas gali turėti labai mažų kiekių tam tikrų antibiotikų, kuriems kai kurie žmonės yra alergiški — neomicino, streptomicino ar polimiksino B.

Imuninės sistemos sutrikimų turintys vaikai

Paprastai vaikų, turinčių imunosupresiją (nusilpusią imuninę sistemą), negalima skiepyti gyvosiomis vakcinomis. Tai apima ir vaikus, sergančius imuninę sistemą slopinančiomis ligomis, pvz., pirminiu imunodeficitu, arba gydomus dėl sunkių ligų, pvz., vėžio arba organų transplantacijos. Pirminiai imunodeficitai yra labai retos ligos, dėl kurių žmogus tampa imlesnis infekcijoms. Jie dažniausiai atsiranda dėl genetinės klaidos ir paprastai diagnozuojami netrukus po gimimo.

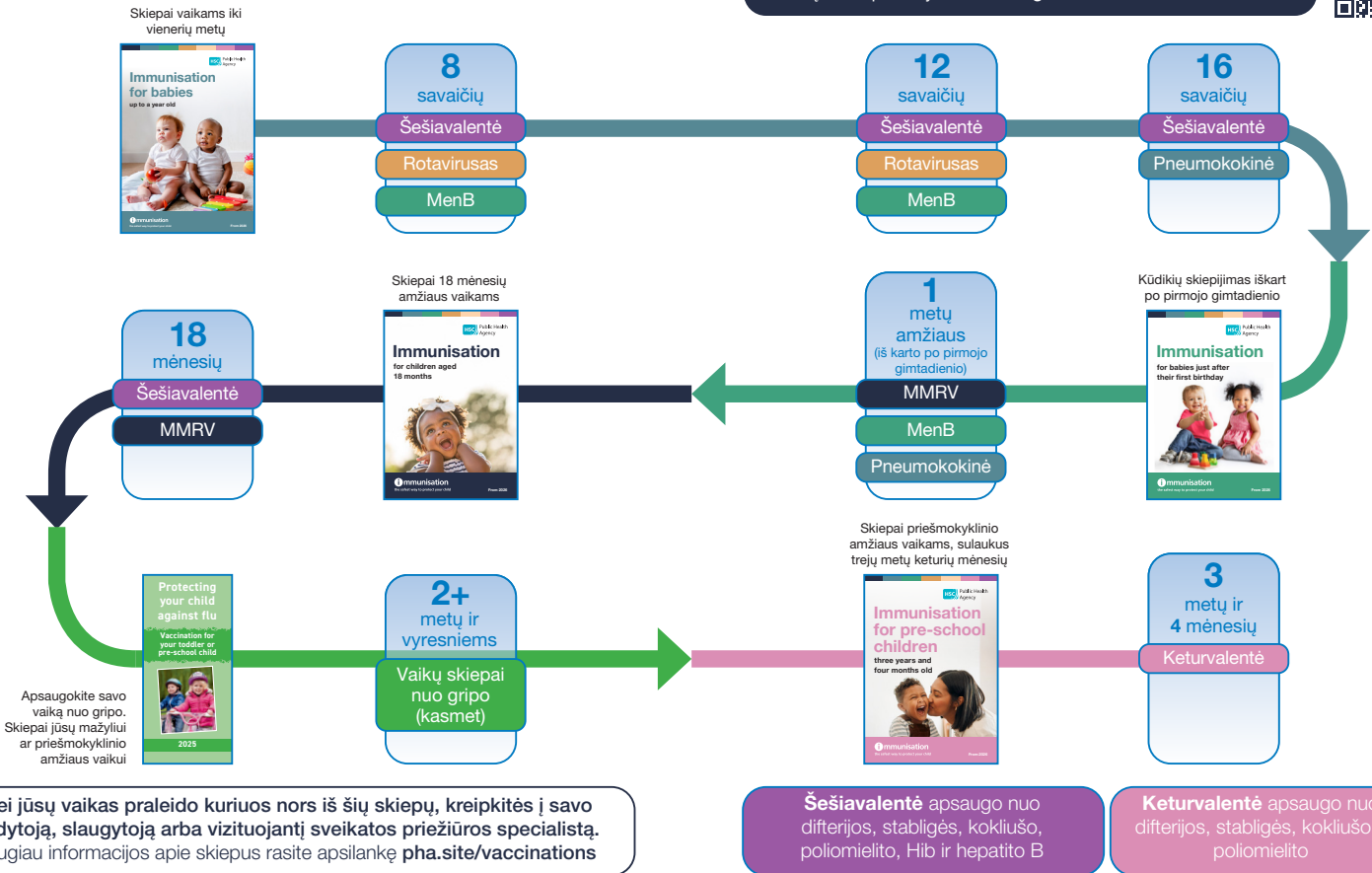
Jei manote, kad tai taikoma jūsų vaikui, prieš skiepijimą turite apie tai pasakyti gydytojui, slaugytojui ar vizituojančiam sveikatos priežiūros specialistui.

Kitų priežasčių, dėl kurių negalima skiepyti, nėra.

Įprastas vaikų skiepų kalendorius

i Kūdikiams, gimusiems iki 2024 m. gruodžio 31 d., šis kalendorius bus šiek tiek kitoks. Norėdami gauti daugiau informacijos, nuskaitykite QR kodą arba apsilankykite nidirect.gov.uk/childhood-immunisation.

i Jei jūsų vaikas praleido kuriuos nors iš šių skiepų, kreipkitės į savo gydytoją, slaugytoją arba vizituojantį sveikatos priežiūros specialistą. Daugiau informacijos apie skiepus rasite apsilankę pha.site/vaccinations

Šešiavalentė apsaugo nuo difterijos, stabligės, kokliušo, poliomieliito, Hib ir hepatito B

Keturvalentė apsaugo nuo difterijos, stabligės, kokliušo ir poliomieliito

Nepamirškite vizito priešmokykliniam skiepiui,
kai jūsų vaikui sueis 3 metai ir 4 mėnesiai.

Jei reikia daugiau informacijos apie skiepus, apsilankykite

pha.site/vaccinations

arba

[www.nidirect.gov.uk/
childhood-immunisation](https://www.nidirect.gov.uk/childhood-immunisation)

Public Health Agency
12-22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.
Tel: 0300 555 0114 (local rate).
www.publichealth.hscni.net

Find us on:

Ši publikacija parengta pagal Jungtinės Karalystės Sveikatos saugos agentūros (UK Health Security Agency) sukurtą informaciją ir naudojama pagal „Open Government Licence“ 3.0 versiją.